

УДК: 330.15:504.06

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.304-310>**Іванченков В.С.**

кандидат економічних наук

Одеський національний технологічний університет

Ivanchenkov Viacheslav

PhD in Economics

Odesa National University of Technology

<https://orcid.org/0000-0002-7074-3024>

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКЛИКІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Статтю присвячено аспектам впровадження стратегій сталого розвитку та обґрунтуванню викликів сталого розвитку в умовах глобальної нестабільності. Мета статті полягає в аналізі, систематизації та узагальненні наявного теоретико-методичного забезпечення щодо впровадження стратегій сталого розвитку та обґрунтуванні ключових викликів сталого розвитку в умовах глобальної нестабільності та їх багатовимірної природи.

Проаналізовано підходи провідних вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема концепцій, що ґрунтуються на семи взаємопов'язаних вимірах сталості, триєдиній структурі сталого розвитку та інтерпретації викликів через призму ЦСР. Дослідження взаємозалежності викликів дозволило виявити, що ігнорування окремих вимірів сталого розвитку призводить до низької результативності реформ і може спричинити соціальний опір, девальвацію політик або загрозу екологічній рівновазі.

В статті запропоновано концептуальну рамку викликів сталого розвитку, що ґрунтується на принципах вертикального узгодження, горизонтальної інтеграції, адаптивності та системності. Це забезпечить узгодження глобальних цілей сталого розвитку з національними і галузевими пріоритетами, сприятиме комплексному врахуванню економічного, соціального та екологічного вимірів, дозволить ефективно реагувати на динамічні внутрішні й зовнішні виклики, та забезпечить прозорість і підзвітність реалізації політик сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, виклики, виклики сталого розвитку, Цілі сталого розвитку, галузеві пріоритети, інституційна спроможність.

JUSTIFICATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT CHALLENGES UNDER GLOBAL INSTABILITY

The article is devoted to the issues of implementing sustainable development strategies and substantiating the challenges of sustainable development in the context of global instability. The purpose of the article is to analyze, systematize, and generalize the existing theoretical and methodological framework for implementing sustainable development strategies, as well as to justify the key challenges of sustainable development under conditions of global instability and their multidimensional nature.

The article examines the current challenges to sustainable development in the context of global and national transformational processes. The necessity of a multidisciplinary approach that takes into account the interconnection between different dimensions of sustainable development is substantiated. The approaches of leading domestic and foreign researchers are analyzed, in particular, the concepts based on the seven interrelated dimensions of sustainability, the triune structure of sustainable development, and the interpretation of challenges through the prism of the SDGs. The main barriers to the effective achievement of sustainable development have been identified, including fragmented policy implementation, institutional weakness, social inequality, insufficient stakeholder engagement, and limited resources. The study of the interdependence of challenges has shown that ignoring certain dimensions of sustainable development leads to low reform effectiveness and may cause social resistance, policy devaluation, or threats to ecological balance. The article emphasizes the need for a systemic and synergistic approach to the formation of sustainable development strategies, taking into account local contexts, global trends, and institutional capacity. It is argued that the challenges of sustainable development should be viewed as a complex, interconnected system that requires integrated governance solutions at all levels.

A conceptual framework of sustainable development challenges is proposed, based on the principles of vertical alignment, horizontal integration, adaptability, and system-based management. This ensures the coherence of global sustainable development goals with national and sectoral priorities, promotes a comprehensive consideration of the

economic, social, and environmental dimensions, allows for an effective response to dynamic internal and external challenges, and ensures transparency and accountability in the implementation of sustainable development policies. The proposed framework serves as a dynamic analytical tool for shaping inclusive and balanced transformation strategies aimed at enhancing the adaptive capacity of economic models.

Keywords: sustainable development, challenges, sustainable development challenges, Sustainable Development Goals, sectoral priorities, institutional capacity.

JEL Classification: Q01, O44, F63, D74

Постановка проблеми. За сучасних умов сталий розвиток набуває пріоритетного значення для окремих національних економік та глобальної спільноти загалом. Зміна клімату, виснаження природних ресурсів, соціальна нерівність, геополітична напруга та інституційна нестабільність, всі ці явища дедалі більше ускладнюють процеси гармонізації економічного зростання, соціального добробуту та охорони довкілля. Крім того, особливої актуальності набуває питання адаптації стратегій сталого розвитку до нових реалій глобальної нестабільності, в яких традиційні підходи виявляються недостатніми. Тож, в умовах глобальної нестабільності виникає потреба в переосмисленні природи самих викликів та підходів до їх аналізу, аби уникнути фрагментарних рішень і забезпечити системне реагування на комплексні загрози.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням впровадження концепцій сталого розвитку присвячено велика кількість наукових праць. Такі провідні науковці, як Вогт М., Вебер К. [8], Леал Філіу В., Тріпаті С. К., Андраде Герра Ж. Б. С. О. Д., Жіне-Гарріга Р., Орлович Ловрен В., Віллєтс Дж. [9], Гіміре Б. Дж. [10], запропонували мультимірні концепції розуміння викликів сталого розвитку, які включають класичну триєдину модель та охоплюють культурний, етичний, політичний, теологічний виміри. Українські дослідники, зокрема Панчишин Т. [1], Кічурчак М. [2], Орлова Н. [3], Бречко Д. [4], Бобровська О. [5], Белаківський Л. [6], Скляр І. [7] та інші, акцентують увагу на адаптації Цілей сталого розвитку до національного контексту, вказуючи на проблеми ресурсного виснаження, інституційної слабкості, фрагментарності політик та низького рівня залучення стейкхолдерів.

Незважаючи на широке висвітлення засад впровадження стратегій сталого розвитку, деякі аспекти нерозкриті в повній мірі. Зокрема, в літературі не представлено загальноприйнятої концептуальної рамки викликів сталого розвитку, яка б враховувала комплексну взаємодію соціальних, економічних, екологічних і геополітичних факторів в умовах посиленої глобальної нестабільності. Існуючі підходи здебільшого фокусуються на окремих напрямках і не відображають інтегрального характеру сучасних загроз, їх взаємозв'язку та впливу на здатність держав, регіонів та галузей адаптуватися до динамічних змін.

Мета статті - аналіз, систематизація та узагальнення наявного теоретико-методичного забезпечення щодо впровадження стратегій сталого розвитку та обґрунтування ключових викликів сталого розвитку в умовах глобальної нестабільності та їх багатовимірної природи.

Виклад основних результатів дослідження. У

XXI столітті світ зіткнувся з безпрецедентними викликами сталого розвитку, що охоплюють екологічні, соціальні та економічні аспекти та ставлять під загрозу довгострокову життєздатність економічних систем. Ці виклики вимагають переосмислення традиційних економічних моделей та впровадження адаптивних стратегій управління, здатних забезпечити баланс між економічним зростанням та збереженням навколишнього середовища.

У науковому дискурсі визначення викликів сталого розвитку є предметом активного обговорення серед зарубіжних та вітчизняних вчених. Ці виклики охоплюють широкий спектр екологічних, соціальних, економічних та інституційних аспектів, що впливають на здатність суспільств досягати цілей сталого розвитку.

Українські науковці активно досліджують виклики сталого розвитку, адаптуючи глобальні цілі до національних умов. У своїх роботах [1-7] вчені підкреслюють необхідність комплексного підходу, враховуючи економічні, соціальні та екологічні аспекти. Зокрема, акцент робиться на виснаженні природно-ресурсного потенціалу, соціальній нерівності, змінах клімату, деградації екосистем та інституційній спроможності реалізовувати політику сталого розвитку.

Зарубіжні дослідники підкреслюють багатовимірність та взаємозв'язок викликів сталого розвитку. Підхід, запропонований Вогтом М. та Вебером К. [8], це яскравий приклад мультидисциплінарного бачення сталого розвитку, який виходить далеко за межі традиційного уявлення про сталий розвиток як баланс трьох основних компонентів: економічного, соціального та екологічного. В роботі «Current challenges to the concept of sustainability» дослідники пропонують розглядати сталий розвиток через призму семи взаємопов'язаних вимірів, що забезпечує більш повне розуміння природи сталості та підвищує ефективність її реалізації на практиці (рис 1).

Екологічний вимір визначає основу життєздатності цивілізації через збереження довкілля, біорізноманіття, ресурсоефективність та реагування на зміну клімату. Політичний вимір охоплює ефективність інституційного управління, наявність стабільної законодавчої бази та залучення громадян до процесів прийняття рішень. Етичний вимір передбачає дотримання принципів справедливості, прав людини і моральної відповідальності перед суспільством і природою. Соціально-економічний вимір інтегрує економічну ефективність із соціальною рівністю, боротьбою з бідністю та розвитком людського капіталу. Демократичний вимір підкреслює необхідність відкритості, підзвітності влади, свободи слова і участі громадян у формуванні політики. Культурний вимір акцентує значущість

національної ідентичності, традицій і мови в умовах глобалізації. Теологічний вимір відображає релігійно-етичні орієнтири, що зміцнюють моральну основу сталого розвитку та формують внутрішню мотивацію до

відповідального ставлення до довкілля і майбутніх поколінь. Сукупність цих вимірів створює цілісну парадигму сталого розвитку як системного і багатовекторного процесу.

Рис. 1. Виміри сталого розвитку
Джерело: складено автором за [8]

Цілком погоджуємось з авторами, що ігнорування будь-якого з означених вимірів призведе до фрагментованого підходу, який унеможливує комплексне розв'язання викликів сталого розвитку. Зокрема, орієнтація виключно на економічні чи екологічні аспекти без урахування соціокультурних чинників або етичних основ призведуть до відторгнення реформ з боку громадськості або їх швидкої девальвації. Тож, концепція викликів сталого розвитку постає інтегративною системою, що поєднує матеріальні, соціальні, інституційні та духовні засади життєдіяльності суспільства.

Підхід до викликів сталого розвитку, запропонований Леал Філю В., Тріпаті С. К., Андраде Герра Ж. Б.

С. О. Д., Жіне-Гарріга Р., Орлович Ловрен В. та Віллате Дж., ґрунтується на ідеї, що самі Цілі сталого розвитку встановлюють орієнтири для трансформації глобального розвитку та слугують аналітичним інструментом для ідентифікації й осмислення ключових викликів сталості. У своєму міждисциплінарному дослідженні «Using the sustainable development goals towards a better understanding of sustainability challenges» автори підкреслюють, що складність сучасних загроз вимагає інтегрованого підходу, який дозволяє враховувати взаємозв'язки між економічними, соціальними й екологічними чинниками (табл. 1). [9].

Таблиця 1

Виклики сталого розвитку через призму взаємозалежності ЦСР

Виклик	Сутність
Фрагментарність реалізації ЦСР	Ізольоване впровадження окремих цілей без урахування їх взаємозв'язку знижує загальну ефективність сталого розвитку
Системний характер глобальних проблем	Міждисциплінарний підхід до боротьби з багатofакторними викликами сталого розвитку
Нерівність та соціальна виключеність	Зростання соціальної та економічної нерівності, що підриває довіру до інституцій і гальмує стає зростання
Кліматичні зміни та деградація довкілля	Порушення екологічної рівноваги загрожує довкіллю, економічній стабільності та здоров'ю населення
Недостатня участь зацікавлених сторін	Обмежена участь громадян, бізнесу, науковців і місцевих спільнот у процесі прийняття рішень знижує легітимність стратегій
Інституційна слабкість та відсутність синергії	Брак координації між державними структурами, секторами та рівнями влади унеможливує комплексну реалізацію політик
Відсутність адаптації ЦСР до локального рівня	Недостатня територіалізація ЦСР обмежує їх ефективність у конкретних регіональних умовах
Недостатній моніторинг та оцінка результатів	Відсутність якісних даних і систематичного моніторингу прогресу по ЦСР заважає коригуванню політик та підвищенню ефективності

Джерело: сформовано автором за [9]

Визначені виклики засвідчують необхідність інтегрованого, синергічного та контекстуалізованого підходу до сталого розвитку з урахуванням взаємозалежності цілей, участі всіх сторін і постійного удосконалення інституційної спроможності. При цьому сталий розвиток можливий лише за умови досягнення ЦСР як взаємопов'язаних інструментів системної трансформації суспільства.

Інший підхід запропонований Гіміре Б. Дж., фокусується на триєдиній структурі сталого розвитку, що базується на інтеграції трьох ключових стовпів: економічного зростання, соціальної справедливості та охорони навколишнього середовища. Ця концепція ґрунтується на розумінні необхідності комплексного підходу до управління розвитком, при якому жоден з

компонентів не може бути пріоритетним за рахунок інших (рис. 2) [10].

Економічне зростання згідно з підходом розглядається не тільки в рамках нарощення ВВП, додатковим є створення умов для впровадження інновацій, забезпечення зайнятості, інвестицій у сталі технології, розвиток інфраструктури та підтримку підприємництва. Зростання має ґрунтуватись на ефективному використанні ресурсів, впровадженні принципів циркулярної економіки та зменшенні негативного екологічного сліду. Соціальна справедливість передбачає рівний доступ до можливостей, зменшення бідності, забезпечення гідних умов праці, захист вразливих груп населення, інклюзивність та дотримання прав людини.

Рис. 2. Триєдина структура сталого розвитку
Джерело: складено автором за [10]

Отже, сталий розвиток не може бути реалізованим без зменшення соціального розшарування, подолання гендерної нерівності та розвитку систем охорони здоров'я й освіти. Охорона навколишнього середовища розглядається як фундамент для довгострокового існування людства та передбачає зниження рівня забруднення, збереження біорізноманіття та зменшення впливу на клімат, забезпечення сталого управління природними ресурсами. Згідно з підходом, акцент ставимо на необхідності трансформації системи споживання та виробництва і підвищенні екологічної відповідальності на всіх рівнях – від індивідуального до інституційного. З вищезазначеного робимо висновок про

необхідність досягнення балансу між трьома зазначеними стовпами, зважаючи на постійне зростання глобального населення, обмеженість ресурсів та існуючі економічні диспропорції.

Розглянутий підхід відображає прагматичну та збалансовану парадигму сталого розвитку, яка враховує реалії сучасного світу та орієнтується на довгострокове збереження добробуту нинішніх та майбутніх поколінь. Це дозволяє виокремити низку викликів сталого розвитку, які загрожують досягненню збалансованості між економічним зростанням, соціальною справедливістю та екологічною стійкістю (табл. 2).

Таблиця 2

Виклики сталого розвитку та їх наслідки

Виклик	Сутність проблеми	Потенційні наслідки
Обмеженість природних ресурсів	Стрімке зростання населення, урбанізація та індустріалізація, що спричиняють надмірне споживання обмежених ресурсів (води, ґрунтів, енергії, біорізноманіття)	Виснаження природної бази, зниження екологічної стійкості, загроза здатності майбутніх поколінь задовольняти свої потреби
Економічна нерівність	Зростання ВВП, що супроводжується посиленням розриву між багатими та бідними як на глобальному та національному рівнях	Соціальна нестабільність, ризик політичної дестабілізації, зниження ефективності реалізації стратегій сталого розвитку
Зміна клімату та вразливість екосистем	Кліматичні зміни, що призводять до підвищення температур, частих надзвичайних явищ, деградації сільського господарства	Падіння врожайності, ризики для здоров'я населення, зниження продовольчої безпеки, зростання кількості кліматичних мігрантів
Інституційна слабкість та корупція	Відсутність прозорих механізмів управління, політична воля та координація реформ обмежені, глобальна розповсюдженість корупції	Неефективне впровадження політик сталого розвитку, втрата довіри до інституцій, уповільнення трансформацій
Брак інвестицій у людський капітал	Недостатнє фінансування освіти, охорони здоров'я, професійного розвитку населення	Зниження соціальної мобільності, втрата потенціалу участі громад у сталих перетвореннях, посилення вразливості до глобальних загроз
Конфлікти між цілями сталого розвитку	Суперечності між потребами економічного зростання, зокрема між нарощенням виробництва та екологічними обмеженнями	Ризик знецінення стратегічних результатів сталого розвитку через компромісні та неузгоджені рішення
Залежність від зовнішнього фінансування	Переважання ролі міжнародної фінансової допомоги над внутрішніми ініціативами та самофінансуванням	Втрата економічної самостійності, зниження мотивації до структурних реформ, посилення вразливості до зовнішніх шоків

Джерело: сформовано та доповнено автором за [10]

Отже, виклики сталого розвитку - це багатомірні та взаємопов'язані загрози, які постають перед сучасним людством на шляху до гармонійного поєднання економічного зростання, соціального добробуту та екологічної безпеки. На основі аналізу підходів

вітчизняних та закордонних вчених нами сформовано концептуальну рамку викликів сталого розвитку, в якій систематизовано проблеми та відображено взаємозв'язок між глобальними, національними, регіональними та галузевими контекстами (табл. 3.).

Таблиця 3

Концептуальна рамка викликів сталого розвитку

Сутність	Ключові виклики	Відповідні ЦСР
1. Ресурсно-екологічний		
виснаження ресурсів, деградація екосистем, кліматичні загрози	обмеженість природних ресурсів зміна клімату стихійні лиха низький рівень екологічної свідомості	ЦСР 6, ЦСР 7, ЦСР 12, ЦСР 13, ЦСР 14, ЦСР 15
2. Соціально-демографічний		
соціальна нерівність, демографічна вразливість, доступ до послуг	бідність нерівність вимушене переміщення гендерна нерівність обмежений доступ до медицини, освіти, житла	ЦСР 1, ЦСР 3, ЦСР 4, ЦСР 5, ЦСР 10, ЦСР 11
3. Економічно-інституційний		
слабкість інституцій, нестійке зростання, залежність від зовнішніх ресурсів	недостатні інвестиції в людський капітал корупція слабке врядування відсутність стимулів до сталого бізнесу	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 16, ЦСР 17
4. Конфліктно-інтеграційний		
суперечності між цілями, брак стратегічної інтеграції	конфлікт між індустріалізацією та збереженням довкілля відсутність інтегрованого бачення політик ризик короткострокових компромісів	Усі ЦСР
5. Технологічно-інноваційний		
відставання у впровадженні сталих технологій	інноваційна нерівність слабкий розвиток зеленої економіки відсутність доступу до цифрових рішень	ЦСР 9, ЦСР 12, ЦСР 17

Джерело: авторська розробка

Прим. ЦСР 1 - Ліквідація бідності, ЦСР 2 - Ліквідація голоду, досягнення продовольчої безпеки, ЦСР 3 - Забезпечення здорового способу життя, ЦСР 4 - Інклюдивна та якісна освіта, ЦСР 5 - Гендерна рівність, ЦСР 6 - Чиста вода та санітарія, ЦСР 7 - Доступна та чиста енергія, ЦСР 8 - Гідна праця та економічне зростання, ЦСР 9 - Індустріалізація, інновації та інфраструктура, ЦСР 10 - Зменшення нерівності, ЦСР 11 - Сталый розвиток міст і спільнот, ЦСР 12 - Відповідальне споживання та виробництво, ЦСР 13 - Боротьба зі зміною клімату, ЦСР 14 - Збереження морських екосистем, ЦСР 15 - Захист наземних екосистем, ЦСР 16 - Мир, справедливість та сильні інститути, ЦСР 17 - Партнерство заради сталого розвитку

Побудова концептуальної рамки викликів сталого розвитку ґрунтується на чотирьох принципах, що забезпечують її обґрунтованість, практичну адаптивність та інтегрованість у політико-управлінські процеси на всіх рівнях:

по-перше, вертикальне узгодження, що передбачає врахування взаємозв'язку між глобальними ЦСР, галузевими стратегічними пріоритетами та національними особливостями, що дозволяє забезпечити послідовність цілей, завдань та механізмів реалізації на всіх рівнях управління, що сприятиме ефективному впровадженню глобальних орієнтирів сталого розвитку в умовах конкретного соціально-економічного та екологічного контексту;

по-друге, горизонтальна інтеграція, що визначає необхідність системного поєднання економічного, екологічного та соціального вимірів сталого розвитку та дозволить досягти міжгалузевого балансу, знизити ризик односторонніх та конфліктних рішень та сформуванню комплексні політики, орієнтовані на довгострокову стійкість галузей;

по-третє, адаптивність, що забезпечує здатність реагувати на динамічні виклики внутрішнього та зовнішнього середовища, що пов'язані з війною, економічними чи енергетичними кризами, це дозволить оперативно адаптувати та актуалізувати економічні моделі;

по-четверте, системність, що реалізується через застосування сучасних інструментів моніторингу, використання індикаторів, цифрових технологій, принципів ESG, що забезпечить прозорість, вимірюваність та підзвітність у процесі реалізації стратегій сталого розвитку та стане передумовою для їх ефективної імплементації та оцінки результативності.

Запропонована в дослідженні концептуальна рамка викликів сталого розвитку слугує динамічним, багатовимірним інструментом, що враховує складну природу глобальних та галузевих трансформацій та

орієнтується на досягнення збалансованого та інклюзивного зростання. Для подолання визначених викликів необхідно здійснювати системні трансформації, орієнтованих на підвищення адаптивної спроможності економічних моделей. В цьому контексті необхідним виступає впровадження інклюзивних політик, що забезпечують справедливий розподіл ресурсів, модернізація інституційної архітектури задля підвищення прозорості та підзвітності та активізація участі громадянського суспільства в процесі прийняття рішень.

Висновки. Дослідження показало, що виклики сталого розвитку мають комплексний, динамічний і взаємопов'язаний характер, що унеможливує їх подолання через традиційні або фрагментарні інструменти політики. Досягнення балансу між економічною ефективністю, соціальною справедливістю та екологічною безпекою потребує мультимірного аналізу викликів, синхронізації глобальних цілей з локальними потребами та зміцнення інституційної спроможності країн. Запропонована концептуальна рамка викликів сталого розвитку має значний потенціал для практичного застосування в умовах зростаючої глобальної нестабільності. Вона дає змогу цілісно осмислити багаторівневий характер викликів, що постають перед суспільствами, економіками та екосистемами та сприяє формуванню системного бачення напрямів їх подолання. Основою для ефективного реагування на ці виклики є стратегічна орієнтація на глибокі трансформації моделей розвитку, підвищення інституційної стійкості та забезпечення більш справедливого розподілу можливостей і ресурсів. Інклюзивність, прозорість, відкритість до громадського діалогу та здатність до адаптації мають стати ключовими принципами політик сталого розвитку, які дозволять досягти збалансованого економічного зростання, збереження навколишнього середовища та соціальної згуртованості.

Список використаних джерел:

1. Панчишин, Т., & Вдовин, М. (2023). Компоненти сталого розвитку територіальних громад та регіонів в умовах суспільно-політичних викликів. Економіка та суспільство, Вип. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23>;
2. Кічурчак, М., & Паславська, І. (2024). Виклики та перспективи сталого розвитку регіонів в умовах воєнного стану в економіці України. Сталий розвиток міст та регіонів України в рамках Європейської інтеграції. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 12 грудня 2023 р.). Ірпінь : Державний податковий університет. С. 150-154;
3. Орлова, Н., & Сіденко, Ю. (2024). Виклики Сталого розвитку аграрного сектору України: стратегічні пріоритети уряду. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення, Вип. 8, С. 91–97. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-8-91-97>;
4. Бречко, Д. (2024). Виклики для сталого розвитку територій України в умовах війни. Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів. Матеріали доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Тернопіль, 4 травня 2023 року) Ч. 1. С. 264-267, URL: <https://conference.wunu.edu.ua/index.php/apmpuvusv/article/view/87>
5. Бобровська, О. Ю., Крушельницька, Т. А., & Прокопенко, Л. Л. (2021). Сталий розвиток територій: виклики та можливості : монографія; Міжнародний центр досліджень, освіти та навчання. Таллінн : MTU, 234 с. URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163185>
6. Белаковський, Л. М., Шапошніков, Д. С., Вороной, В. І., & Лупашко, А. П. (2024). Сучасні стратегії сталого розвитку бізнесу: виклики та перспективи. Ефективна економіка. № 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.58>
7. Скляр, І., Костель, М., & Петрушенко, Ю. (2018). Цілі сталого розвитку: еколого-економічні протиріччя

та виклики. Mechanism of an Economic Regulation. Vol. 3 (81), P. 9-18. DOI: <https://doi.org/10.32782/10.21272/mer.2018.79.03>

8. Vogt, M., & Weber, C. (2019). Current challenges to the concept of sustainability. Global Sustainability. Vol. 2. e4. DOI: <https://doi.org/10.1017/sus.2019.1>

9. Leal Filho, W., Tripathi, S. K., Andrade Guerra, J. B. S. O. D., Giné-Garriga, R., Orlovic Lovren, V., & Willats, J. (2018). Using the sustainable development goals towards a better understanding of sustainability challenges. International Journal of Sustainable Development & World Ecology, Vol. 26(2), P. 179–190. DOI: <https://doi.org/10.1080/13504509.2018.1505674>

10. Ghimire, B. J. (2023). Three Pillars of Sustainable Development: Challenges versus Achievements . Journey for Sustainable Development and Peace Journal, Vol. 1(02), P. 132–146. DOI: <https://doi.org/10.3126/jsdpj.v1i02.58266>

References:

1. Panchyshyn, T., Vdovin, M. (2023). Komponenty staloho rozvytku terytorialnykh hromad ta rehioniv v umovakh suspilno-politychnykh vyklykiv [Components of sustainable development of territorial communities and regions under socio-political challenges]. Ekonomika i suspilstvo [Economy and Society], vol. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23> [in Ukrainian]

2. Kichurchak, M., Paslavskaya, I. (2024). Vykyky ta perspektyvy staloho rozvytku rehioniv v umovakh voiennoho stanu v ekonomitsi Ukrainy [Challenges and prospects of sustainable development of regions under martial law in Ukraine's economy]. Sustainable Development of Cities and Regions of Ukraine in the Context of European Integration, Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Irpın, December 12, 2023). Irpın: State Tax University, pp. 150–154. [in Ukrainian]

3. Orlova, N., Sidenko, Y. (2024). Vykyky staloho rozvytku aharnoho sektoru Ukrainy: stratehichni priorytety uriadu [Challenges of sustainable development in Ukraine's agricultural sector: strategic priorities of the government]. Publichne upravlinnia kontseptsii, paradyhma, rozvytok, udoskonalennia [Public Administration: Concepts, Paradigms, Development, Improvement], Is. 8, pp. 91–97. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-8-91-97> [in Ukrainian]

4. Brechko, D. (2024). Vykyky dlia staloho rozvytku terytorii Ukrainy v umovakh viiny [Challenges for sustainable development of Ukraine's territories in wartime conditions]. Topical Issues of Management and Public Administration under Current Challenges, Proceedings of the IV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation (Ternopil, May 4, 2023), Part 1, pp. 264–267. URL: <https://conference.wunu.edu.ua/index.php/apmpuvusv/article/view/87> [in Ukrainian]

5. Bobrovska, O. Yu., Krushelnytska, T. A., Prokopenko, L. L. (2021). Stalyi rozvytok terytorii: vykyky ta mozhlyvosti [Sustainable development of territories: challenges and opportunities]: Monograph. Tallinn: MTU, 234 p. URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163185> [in Ukrainian]

6. Belakovskiy, L. M., Shaposhnikov, D. S., Voronoi, V. I., Lupashko, A. P. (2024). Suchasni stratehii staloho rozvytku biznesu: vykyky ta perspektyvy [Modern strategies of sustainable business development: challenges and prospects]. Efektyvna ekonomika [Effective Economy], vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.58> [in Ukrainian]

7. Skliar, I., Kostel, M., Petrushenko, Yu. (2018). Tsili staloho rozvytku: ekoloho-ekonomichni protyrichchia ta vykyky [Sustainable development goals: ecological and economic contradictions and challenges]. Mechanism of an Economic Regulation, vol. 3(81), pp. 9–18. DOI: <https://doi.org/10.32782/10.21272/mer.2018.79.03> [in Ukrainian]

8. Vogt, M., Weber, C. (2019). Current challenges to the concept of sustainability. Global Sustainability, vol. 2, e4. DOI: <https://doi.org/10.1017/sus.2019.1>

9. Leal Filho, W., Tripathi, S. K., Andrade Guerra, J. B. S. O. D., Giné-Garriga, R., Orlovic Lovren, V., Willats, J. (2018). Using the sustainable development goals towards a better understanding of sustainability challenges. International Journal of Sustainable Development & World Ecology, vol. 26(2), pp. 179–190. DOI: <https://doi.org/10.1080/13504509.2018.1505674>

10. Ghimire, B. J. (2023). Three Pillars of Sustainable Development: Challenges versus Achievements. Journey for Sustainable Development and Peace Journal, vol. 1(02), pp. 132–146. DOI: <https://doi.org/10.3126/jsdpj.v1i02.58266>